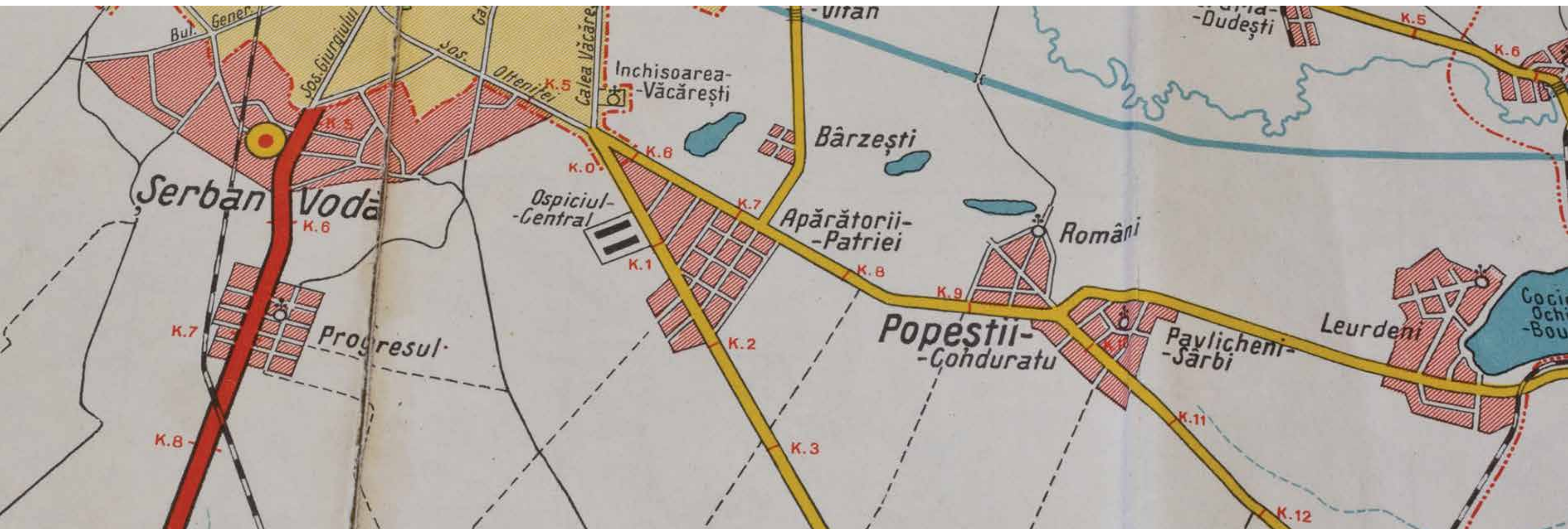

Istории despre Apărătorii Patriei

Actul de naștere al actualului cartier bucureștean Apărătorii Patriei este

Legea împroprietării din 3 noiembrie 1921. Fundamentată încă din 1918, reglementa faptul că zona din vecinătatea de sud a orașului va fi parcelată pentru ca veteranii Primului Război Mondial sau urmașii acestora să primească locuri de casă cu grădină și teren arabil.

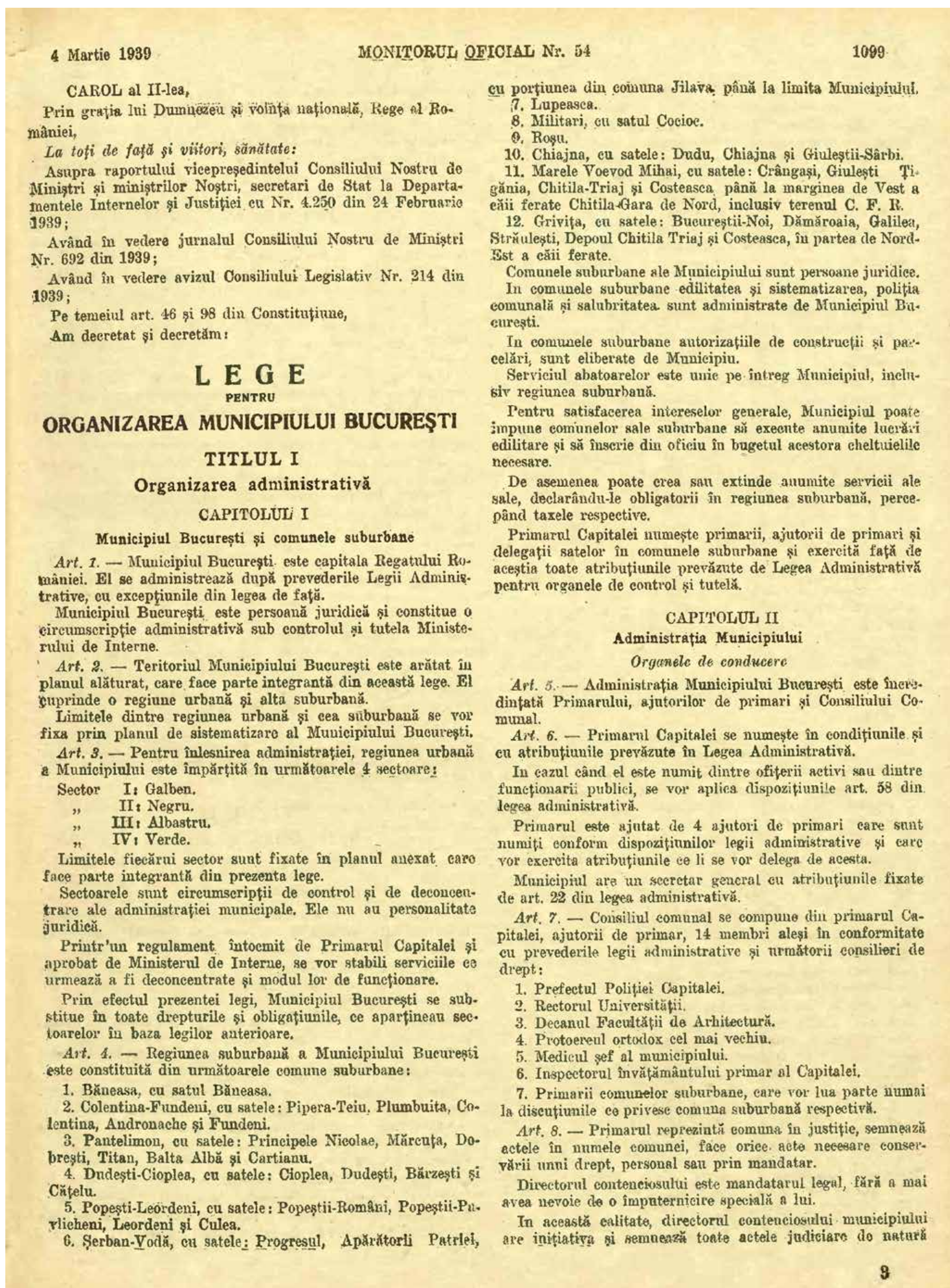
Colonel Ulisse Simboreanu și M.D. Moldoveanu, *Harta Municipiului București cu împrejurimile*, 1941. Sursă: Colecția „Hărți și planuri”, din patrimoniul Muzeului Municipiului București

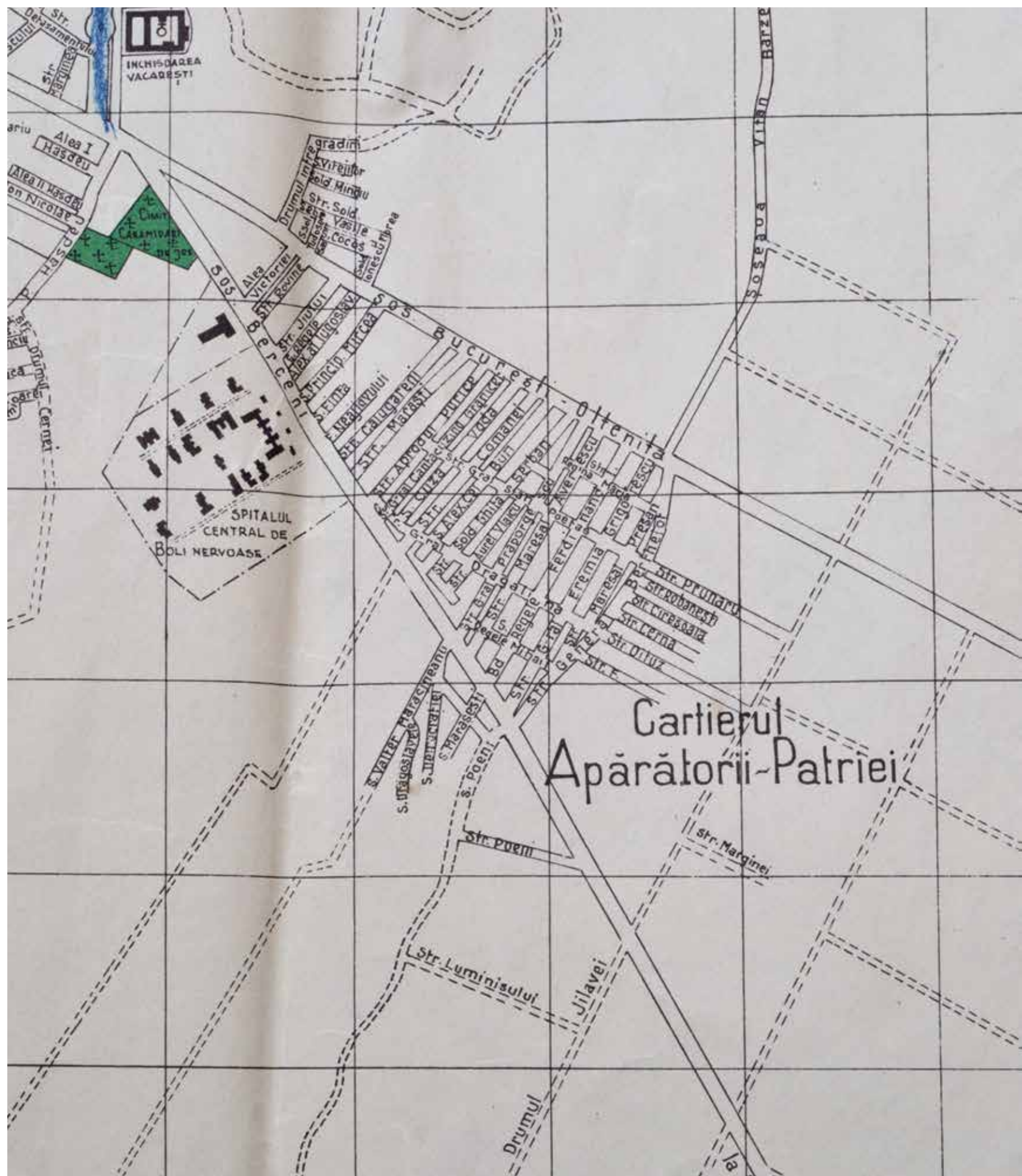
În anul 1926 a fost emisă legea pentru organizarea administrației comunale a Bucureștiului prin care comunele din jurul orașului, cu satele ce le aparțineau, au primit statutul de comune suburbane.

În 1939 prin **Legea pentru organizarea Municipiului București** este întărit statutul de zonă suburbană al satului Apărătorii Patriei, sat inclus în comuna suburbană Șerban Vodă, alături de satul Progresul.

Apărătorii Patriei devine oficial cartier al Bucureștiului prin Hotărârea CC a PRM din 23 iulie 1948.

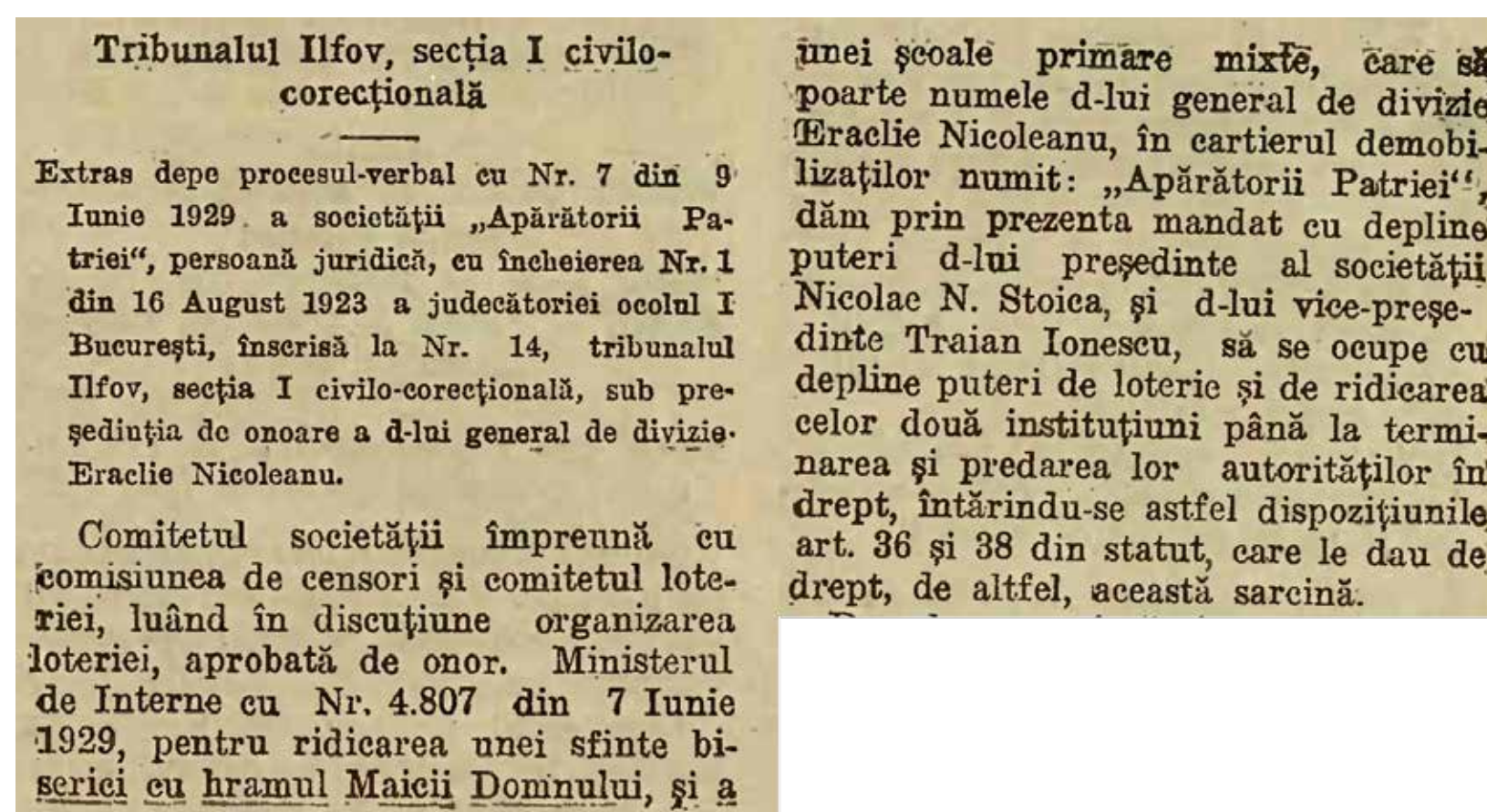
Monitorul Oficial nr. 54 din 4 martie 1939. Sursă: www.digibuc.ro

Planul Municipiului București și al circumscripției administrative cu comunele urbane nereședințe de județ și comune rurale, 1943. Sursă: Colecția „Hărți și planuri”, din patrimoniul Muzeului Municipiului București (stânga) / Extras din Monitorul Oficial nr. 139 din 27 iunie 1929. Sursa: www.digibuc.ro (dreapta)

Deși oficial devine zonă urbană în 1948, Apărătorii Patriei a fost perceput ca fiind cartier încă de la finalul anilor 1930. Dovadă este și Hotărârea Tribunalului Ilfov care atestă comitetul loteriei ce se va ocupa de strângerea de fonduri pentru ridicarea unei biserici și a unei școli în ”cartierul demobilizaților numit: Apărătorii Patriei”, din 14 iunie 1929.

Locul celebru al zonei era localul supranumit **La Banditu’**. Acesta aparținea în fapt lui Ion Lăzărescu (foto, din arhiva familiei) și se afla în zona în care este acum stația de metrou Apărătorii Patriei. Numele cârciumii vine de la porecla proprietarului său, Ion Lăzărescu. Fiul acestuia povestește: „De ce ne zice nouă Banditu’? Înainte se mergea la școală cu tăbliță și cu traistă. [...] Într-o recreație, un neam de-al nostru s-a bătut cu un coleg dintr-o joacă și i-a dat un pumn de i-a curs sânge din nas. [...] a șaptea zi, făptașul nu mai mergea la școală. Învățătorul a venit la taică-său să-i spună că fiul lui nu mai venea la ore. Tatăl s-a mirat căci îl știa că pleacă în fiecare dimineață, așa că a doua zi a mers cu el. Întrebat în fața clasei de ce nu a mai venit la școală, copilul a spus că i-a fost frică. Atunci învățătorul a exclamat: ”uită-te, mă, ce copil ai, parcă ar fi un bandit, un criminal, să-l omoare p-ăstălaltul!” Tatăl n-a mai zis nimic și-a luat copilul și a plecat acasă. Părinții colegilor erau prieteni, toți locuiau pe străzile din apropiere și se mai întâlneau să bea o țiucă la cârciuma bunicului meu din Vitan. Unde bem o țiucă? se întrebau. Mergem la Banditu’! Și a rămas ca o poreclă care s-a transmis din generație în generație.”

Cârciuma va fi loc de baluri în zonă până în anii 1950, când comuniștii confiscă proprietățile lui Ion Lăzărescu, iar localul este transformat într-o bibliotecă populară.

La marginea de sud a oraşului se înfiinţează în 1963 Întreprinderea de Maşini Grele Bucureşti (I.M.G.B), iar acest fapt influenţează şi evoluţia cartierului Apărătorii Patriei. Încep să apară blocuri de locuinţe, iar părţi din cartier îşi pierd specificul rustic.

Zona industrială IMGB

Sursă: Colecția „Fotografii”, din patrimoniul Muzeului Municipiului Bucureşti

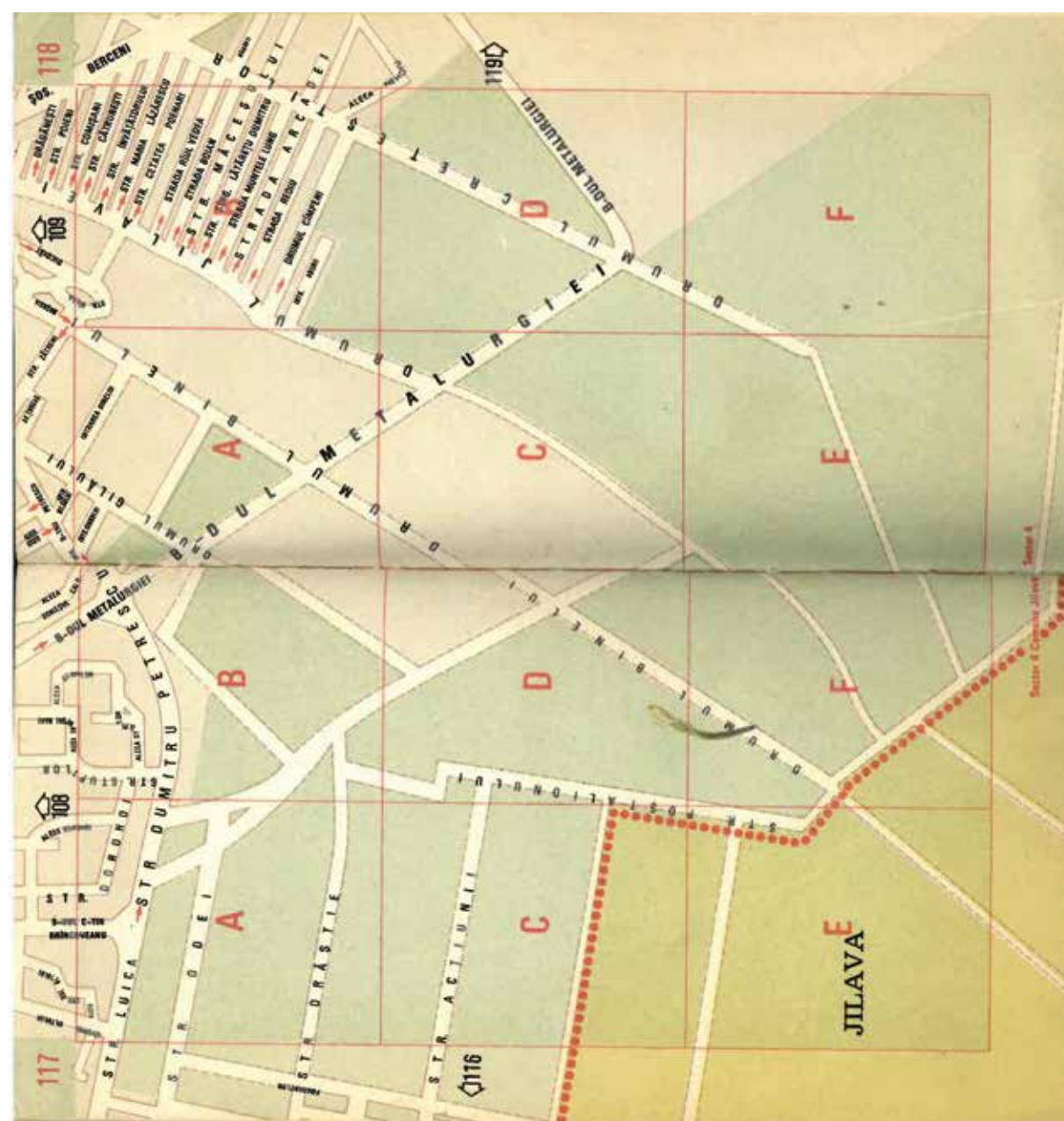
Între anii 1970-1980 casele dintre cele două bulevarde principale – Şoseaua Berceni şi Şoseaua Olteniței – sunt demolate pentru a face loc ansamblurilor de blocuri comuniste, destinate, în special, angajaților platformei I.M.G.B.

Un alt moment important este şi construirea magistralei a II-a a metroului bucureştean, inaugurată în ianuarie 1986, fapt care marchează accelerarea urbanizării zonei.

Cu toate acestea, zona de margine a cartierului va fi până în 1990 o zonă cu străzi neasfaltate, multe dintre ele lipsite şi de canalizare.

Bucureşti - ghidul străzilor, Editura Sport-Turism, 1982

Biserica Apărătorilor Patriei

Printr-un proces verbal din anul 1923, Primăria Bucureștiului alocă o suprafață de 1.000 de metri pătrați în noul cartier Apărătorii Patriei pentru construirea unei biserici. Astfel este înființată Societatea "Apărătorii Patriei", persoană juridică din 16 august 1923. Președintele Societății Nicolae N. Stoica, precum și vicepreședintele Traian Ionescu vor fi împuterniciți prin Hotărârea judecătorească din 14 iunie 1929 să se ocupe de organizarea loteriei care urma să strângă fonduri pentru ridicarea „unei sfinte biserici cu Hramul Maicii Domnului”.

Piatra de temelie a fost pusă la data de 4 septembrie 1932, lucrările de construcție începând la 1 august 1934.

Stadiul lucrărilor în 1937. Sursă: arhiva Parohiei Apărătorii Patriei 1

Biserica Apărătorii Patriei I în 2017. Sursă: echipa proiectului

Grupul membrilor fondatori, 1937. Sursă: arhiva Parohiei Apărătorii Patriei 1

Preotul Ene Boscu Boiu - primul preot paroh.
Sursă: arhiva Parohiei Apărătorii Patriei 1

Nicolae Lăzărescu, 82 ani

„Locuiesc în cartierul Apărătorii Patriei de când m-am născut, în anul 1935. La terminarea Primului Război Mondial, conducerea țării a hotărât să dea câte o bucată de teren celor care au luptat pe front și urmașilor acestora. De aici vine numele cartierului, de la cei care au apărut țara la vremea aceea: apărători ai patriei. Cu vremea a dispărut cuvântul *ai* și a rămas Apărătorii Patriei. Lumea venea aici, pe deal (îi zicea așa de la dealul de la Sfântul Ioan), la sapă la porumb. Cei care au primit pământ erau locuitori ai comunelor din zonă: Dudești-Cioplea și Popești-Leordeni. Terenurile repartizate porneau de la intersecția unde este acum metroul Apărătorii Patriei spre Drumul Jilavei, Drumul Binelui și până în câmp încolo. Loturile împărțite erau pe ambele părți ale Drumului Jilavei și la început, după război, erau mult mai puțini locatari ca acum. Au început să-și pună porumb, grâu, pomi – fiecare după puterea lui.

Acest pământ unde stăm noi, din capul străzii Nicolae Florescu până în Grigore Marin și în Joiței mai sus, a fost primit de bunicul meu care a fost rănit în război – câteva mii de metri. El a avut trei băieți și o fată și le-a împărțit terenurile, că așa erau vremurile atunci. Tatălui meu, Ion Lăzărescu, i-a dat loc să-și facă o casă chiar aici, unde suntem acum, până la jumătatea distanței până la strada Grigore Marin. Și-a făcut aici o cârciumă care ajungea până în bulevard.

Mătușa mea a primit jumătatea cealaltă până la Grigore Marin. Așadar, primii doi frați au luat strada Nicolae Florescu. Unchiului, care era mijlociul, bunicul i-a dat toată strada Învățătorului, căci promise teren și în zona aceea. Pe atunci era câmp și unchi-miu avea cai, sere, răsaduri, toate utilajele necesare și un camion cu care mergea la Obor să vândă marfa.

Partea aceasta a orașului se numea comuna Șerban Vodă când eram mic. Unchiul meu, care a primit toată strada Învățătorului, cam două-trei hectare, nu a avut copii și a parcelat și a vândut terenul și așa s-a dezvoltat zona: urmașii veteranilor au început să vândă din terenuri oamenilor care voiau să-și facă o casă și astfel au venit aici și oameni din alte regiuni ale țării. Tatăl meu, fiind cârciumar și mergând vremurile, a început să cumpere din terenurile din zonă pe care le vindeau veteranii sau urmașii lor.”

Ioana Lisandra, 85 ani

„M-am născut în 1932 aici, pe strada Gheorghe Ionescu. ... era cartierul mic, era câmp... de aici ne uitam la porumb, la Popești-Leordeni.

Unde e școala 102, înainte era o pădurice, era aeroport de aeroplan. Era o pădurice mare, când eram noi la școală ne ducea în excursie acolo. Pe urmă s-a desființat păduricea și s-a transformat în antiaeriană când a venit războiul. Am învățat la grădiniță aici pe Panselor, era una singură. În zona aceea din jurul străzii Panselor erau case, dar mai puține. Era o baie comună în spatele bisericii... erau multe străduțe, dar acum le-au desființat cu blocurile. Unde e Spitalul Sfântul Luca acum erau barăci făcute de nemți, era Spitalul Central îi spuneam. Avea un ceas mare, la prima intrare. Când suna pendula, că era ceasul mare, se auzea la noi pe stradă.”

Mariana Lisandra, 57 ani

„Locuiesc în Apărătorii Patriei din 1960, de când m-am născut. Era liniște, era frumos, ne cunoșteam între noi. Oamenii din acest cartier au venit inițial mai toți de la țară... Deci așa era: numai căsuțe. Pe la șapte ani știu că ne-am pus lumină, că atunci am avut televizor. Electricitate era, dar nu aveam televizor. Nu era nici tramvai aici când eram mică, apoi s-a făcut linia 21 și o linie de mașină – parcă 62 – care mergea de la Apărători până în comuna Berceni. N-am avut canalizare, nici nu era asfaltat. Aici, la Apărători, era o alimentară, nu un complex că stăteau sticlele cu lapte și iaurt și nu le lua nimeni. De la Big încoace de-a lungul Șoselei Berceni erau numai case. Stânga, dreapta – erau numai case - era un cartier liniștit, cu oameni simpli, ne cunoșteam între noi.

Un pic înainte de 1980 au început să se construiască blocurile. Pe urmă s-a făcut I.M.G.B. și au venit foarte mulți oameni de la țară care nu mai voiau să lucreze în agricultură, ci în industrie. Tot ce vedeți blocurile de la Apărători până la Big s-au făcut când s-a dezvoltat I.M.G.B. - locuințe de serviciu care s-au cumpărat pe urmă după Revoluție.”

Intersecția Șoselei Berceni cu Șoseaua Olteniței
Sursă: Colecția „Fotografii”, din patrimoniul Muzeului Municipiului București

Istoria trăită

Domnica Ghidel, 92 ani

„Din 1946 sunt în București. Am stat cu chirie și pe urmă în 1962 ne-am luat locul aici. [...] Aici am luat 500 de metri, așa era atunci pentru două persoane. Ajunseseră la Big cu blocurile și atunci omul l-a dat mai ieftin, ca să nu piardă nici el. Locul l-am cumpărat cu chitanță de mână de la Rozalia Oglinzanu care l-a luat de la Maria Lăzărescu – una dintre proprietățile întregului cartier.

Soțul meu lucra la I.T.M. și un vecin de aici i-a zis de locul ăsta, că nu se găseau pe nicăieri camere de închiriat. Când ne-am mutat, era o casă aici, una acolo, erau foarte rare casele. Erau locuri virane peste tot, de aici încolo era câmp. Era drum de car cum e la țară... Erau foarte mici străzile, nepavate, noroi... când ploua nu puteai să treci, se făcuse o groapă de la mașinile alea mari. Abia după 1990 au asfaltat, au băgat gaze. Cu lampa de gaze am stat vreo doi ani după ce ne-am mutat, apoi au început să-și pună prize de pământ ca să-și tragă lumină sau să pună dușumele. Și eu m-au dus, am stat la cozi și am pus PFL din acela în loc de dușumea, că nu se găseau scânduri. Nu se găseau materiale de construcție... Greu, foarte greu pentru aproape toată lumea care a făcut în timpul ăla casă... nu se găseau... Cea mai apropiată piață era tocmai la Împăratul Traian, acolo unde e acum Orașelul Copiilor. Îi zicea Piața Piscului.”

Piața Piscului.

Sursă: Colecția „Fotografii”, din patrimoniul Muzeului Municipiului București

Istoria trăită

A. Mosoia

„Strada Moșoaia era o stradă lată, cu case pe ambele părți, având carosabilul din piatră de râu. Drumul era atât de bine construit, încât în pofida ploilor, abundente uneori, nu se formau băltoace pe ea. [...] Se pare că numele străzii a fost dat după generalul Ștefan Moșoaia. Simpla apropiere a celor două nume de eroi ai neamului, Valter Mărăcineanu (stația de tramvai din zonă) și Ștefan Moșoaia, ne poate sugera denumirea cartierului Apărătorii Patriei. Curățenia trotuarelor era menținută de fiecare locuitor în dreptul casei în care locuia. Era o lege nescrisă, care ținea de educația fiecărui locuitor.”

Cristina B.

„Bunicii mei au cumpărat 300 mp la stradă, apoi iar 300 mp și foarte mulți ani au plătit un fel de impozit la C.A.P. Jilava pe porțiunea aceea din grădină noastră pe care este vie, și vie a fost și înainte de anii 1960. C.A.P. Jilava era un punct de reper, pentru că noi eram limită, pe strada Aluviunii. Foarte mulți ani, chiar și când m-am născut eu în 1967 și crescând aici, dincolo de strada Cheile Turzii era câmp, noi acolo ne jucam copii fiind. Se puneau diverse culturi, dar de la noi se termina cartierul. *Apărătorii Patriei* eram noi pe toată porțiunea asta de străzi perpendiculare pe Cheile Turzii care este paralelă cu *Grigore Marin*. Și mai era încă un rând de case dincolo de Cheile Turzii, doar case, nu mai erau străzi, ele erau efectiv în bătaia vântului, pe câmp.”

Gospodăria proprie, anii 1960 - Fotografie din arhiva personală a familiei Bria

Ștefan Dociu, 85 ani

„Stau aici din 1956, am venit din Gura Vărești, județul Ilfov. Locul acesta l-am cumpărat de la un fost avocat, Mateescu îi spunea... avea multă suprafață aici și peste șosea. Era câmp când am cumpărat, erau numai trei case pe strada asta... Noi aici eram mărginași, străzile erau de pământ, abia acum cinci ani au asfaltat. Curent am băgat la scurt timp după ce am cumpărat locul, a fost o electrificare de la primărie. Tramvaiul 21 întorcea aici unde e acum metrou la Apărători. Piață era abia acolo unde e acum metroul de la Brâncoveanu. Eu am lucrat la fabrica Sim de săpun, pe lângă Abator. Ajungeam cu autobuzul 131 care întorcea la Big. Viața, și atunci ca și acum, era bună dacă tu erai pe picioarele tale.”